

תוכנית להשלמה ולהאצה של המיגון ביישובים בטווח 0-9 ק"מ מגבול לבנון הצעה להחלטה

מחליטים:

בהמשך להחלטת ממשלה מספר 4070 מיום 26 באפריל 2026, לאמץ את תכנית האצת המיגון של צוות המנכ"לים שמונה מכוח ההחלטה (להלן – התוכנית או תוכנית ההאצה) ביישובים בטווח של 0-9 ק"מ מגבול לבנון, בהתאם לצו קביעת אזורים קדמיים לפי תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), התש"ן – 1990, מיום 25 במאי 2026 ותיעדוף היישובים בגבול לבנון בהתאם לחוות דעת ביטחונית של פיקוד צפון מיום 28 במאי 2026 (להלן – יישובי ההחלטה), המצורפים כנספח א' להחלטה זו, הכל כמפורט להלן:

1. יעדי התוכנית:

- 1.1. מיגון בתי הקרקע ביישובים בטווח 1-5 ק"מ מגבול הלבנון עד סוף שנת 2029 (כ- 6,000 יח"ד), ומיגון בתי הקרקע ביישובים בטווח 5-9 ק"מ מגבול לבנון (כ- 10,650 יח"ד) עד סוף שנת 2030 במנגנון "ביצוע עצמי".
- 1.2. מיגון וחיזוק מפני רעידות אדמה ביישובים בטווח 1-5 ק"מ מגבול לבנון של יחידות הדיר בבנייה רוויה, שאינן במתחמי התחדשות עירונית) כ- 3,700 יח"ד); מיגון וחיזוק מפני רעידות אדמה ביישובים בטווח 5-9 ק"מ מגבול לבנון של יחידות הדיר בבנייה רוויה, שאינן במתחמי התחדשות עירונית) (כ- 7,356 יח"ד).
- 1.3. השלמת הליך מיגון בתים ביישובים בטווח 0-1 ק"מ מגבול לבנון במסגרת פרויקט "מגן הצפון" של משרד הבטחון ופיקוד העורף, עד סוף שנת 2027.
- 1.4. האצת תהליכי התחדשות עירונית ביישובי ההחלטה כמענה מיטבי לפערי מיגון וחיזוק מפני רעידות אדמה, ונוכח התועלות הנוספות הכרוכות בהתחדשות עירונית, וזאת באמצעות סיוע במימון לצורך מימוש תהליכים אלו במתחמים הנעדרים כדאיות כלכלית לכך. במסגרת סעיף זה ימוגנו 2,009 יחידות דיור.
- 1.5. מיגון המבנים ייעשה בהתאם לקריטריונים המזכים במיגון המפורסמים באתר מנהלת "מגן הצפון".
- 1.6. בהחלטה זו, "יחידת דיור" – כהגדרתה בחוק התכנון והבניה, התשכ"ו – 1965.

2. מיגון בתי הקרקע ביישובי ההחלטה –

- 2.1. להקצות להוצאות חירום אזרחיות סך של 286 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2027 – 2030 עבור סבסוד מנגנון "ביצוע עצמי" במסגרת פרויקט "מגן הצפון" ביישובים בטווח 1-5 ק"מ מגבול לבנון. הסבסוד במסגרת המנגנון האמור יוענק כמפורט להלן:
 - 2.1.1. יינתן סבסוד בגובה 182 אש"ח עבור קבלת זכאות עד סוף שנת 2027 בהתאם לאבני דרך שייקבעו על ידי הצוות הבינמשרדי, כאמור בסעיף 7 להחלטה זו. החל מחודש ינואר 2028 יפעל מנגנון סבסוד פוחת כך שהסבסוד יירד לסך של 132 אש"ח לתושבים שקיבלו זכאות עד סוף שנת 2028. בסוף שנה זו תסתיים האפשרות לקבלת זכאות במסגרת פרויקט "מגן הצפון" לתושבי היישובים בטווח

1-5 ק"מ מגבול לבנון. יובהר, כי הסבסוד אחיד לכלל התושבים המקבלים זכאות באותו טווח זמנים.

2.1.2. יינתן שיפוי רטרואקטיבי, כנגד הצגת קבלות על הוצאות שהוצאו, עד גובה הסכום המתוקן בהחלטה זו, לתושבים שקיבלו הקצאת סבסוד קודמת במסגרת פרויקט "מגן הצפון", השלמת הסבסוד תהיה, עם סיום בניית הממ"ד ובסכום כולל עד לגובה של 182 אש"ח לכלל הזכאים.

2.1.3. הסבסוד יותנה בסיום בניית הממ"ד בתוך שנתיים ממועד קבלת הזכאות, אלא אם יאושר אחרת על ידי הצוות הבינמשרדי, כאמור בסעיף 7 להחלטה זו.

2.1.4. להקצות להוצאות חירום אזרחיות סך של 1,625 מלש"ח בפריסה שווה על נפי השנים 2026-2030 עבור סבסוד מנגנון "ביצוע עצמי" במסגרת פרויקט "מגן הצפון" ביישובים בטווח 5-9 ק"מ מגבול לבנון. הסבסוד במסגרת המנגנון האמור יוענק כמפורט להלן :

2.2 יינתן סבסוד בסך 182 אש"ח עבור תושבים שאושרה זכאותם עד סוף שנת 2027. החל מחודש ינואר 2028 יופעל מנגנון סבסוד פוחת כך שהסבסוד יירד לסך של 132 אש"ח עד סוף שנת 2028. בסוף שנה זו תסתיים האפשרות לקבלת זכאות במסגרת פרויקט "מגן הצפון" לתושבי הישובים בטווח 5-9 ק"מ מגבול לבנון. יובהר, כי סכום הסבסוד אחיד לכלל התושבים המקבלים זכאות באותו טווח זמנים. הסבסוד יותנה בסיום בניית הממ"ד בתוך שנתיים ממועד קבלת הזכאות, אלא אם יאושר אחרת על ידי הצוות הבינמשרדי, כאמור בסעיף 7 להחלטה זו.

2.3 יובהר, כי יחידת דיור בסעיף זה, בנוסף לאמור בסעיף 1.6 לעיל, היא יחידת דיור צמודת קרקע או במבנה שאינו עולה על 2 קומות, שנבנתה לפני 1992, אינה ממוגנת וקיימת בה אפשרות לבניית ממ"ד באופן עצמאי.

2.4 יצוין, כי במקרים שבהם לא תתאפשר הקמת ממ"ד תקני בשל העדר מרחב מספיק להקמתו או בשל סיבה אחרת בהתאם לשיקולים מקצועיים ומבצעיים שיקבע פקוד העורף, יותאמו פתרונות מיגון חלופיים, בהתאם לנסיבות, על ידי פיקוד העורף. זאת, מהתקציב האמור בסעיפים 2.1.1 ו- 2.2 לעיל.

2.5 להקצות להוצאות חירום אזרחיות סך של 30 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2026 – 2031 עבור פעילות מנהלת "מגן הצפון" לניהול וריכוז הטיפול בבקשות מיגון בבתי קרקע, במסגרת סעיף זה, עד לסוף שנת 2031.

3. מיגון וחיזוק מבנים ביח"ד בבניה רוויה ביישובי ההחלטה -

3.1 להנחות את משרד הבינוי והשיכון לבצע בדחיפות את המיגון ואת החיזוק מפני רעידות אדמה, של 10,356 יחידות דיור בבניה רוויה ביישובי ההחלטה.

3.2 לצורך יישום סעיף זה יוקצה למשרד הבינוי והשיכון סך של 3,888 בפריסה הבאה :

3.2.1. 2026 – 4 מלש"ח

3.2.2. 2027 – 30 מלש"ח

- 3.2.3 – 2028.3.2.3 מלש"ח 86
- 3.2.4 – 2029.3.2.4 מלש"ח 209
- 3.2.5 – 2030.3.2.5 מלש"ח 203
- 3.2.6 – 2031.3.2.6 מלש"ח 347
- 3.2.7 – 2032.3.2.7 מלש"ח 665
- 3.2.8 – 2033.3.2.8 מלש"ח 938
- 3.2.9 – 2034.3.2.9 מלש"ח 783
- 3.2.10 – 2035.3.2.10 מלש"ח 623

- 3.3. משרד הבינוי והשיכון יחל את ביצוע פעולות המיגון והחיזוק ביישובים בטווח 5-9 ק"מ מגבול לבנון רק לאחר אישור 70% מהבקשות להיתר שהוגשו ביישובים בטווח 1-5 ק"מ מגבול לבנון, על מנת לאפשר התארגנות מיטבית לביצוע הליך המיגון והחיזוק.
- 3.4. יחידות הדיוור לעניין סעיף זה יהיו יחידות דיוור שלא מקודמות בהן תכנית פינוי בינוי מתחמי, בהתאם לעמדת הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית. לעניין בניינים שמקודמים בהם הליכי התחדשות עירונית, יש לפעול בהתאם להוראות סעיף 6.2 להלן.
- 3.5. הממשלה רושמת את הודעת משרד הביטחון כי פיילוט מיגון וחיזוק מפני רעידות אדמה של 700 יחידות דיוור בבניה רוויה בקרית שמונה, יועבר לביצוע ממשרד הבטחון לצורך כך להפחית ממשרד הביטחון (הוצאות חירום אזרחיות) סך של 138 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2027-2030. להקצות למשרד הבינוי והשיכון סך של 288 מלש"ח, בפריסה הבאה: סך של 79 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2027-2028 וסך של 34 מלש"ח בכל אחת מהשנים 2029-2030.
- 3.6. במקרים שבהם לא תתאפשר הקמת ממ"ד תקני בשל העדר מרחב מספיק להקמתו או בשל סיבה אחרת בהתאם לשיקולים מקצועיים ומבצעיים שיקבע פקוד העורף, יותאמו פתרונות מיגון חלופיים, בהתאם לנסיבות, על ידי פיקוד העורף ומשרד הבינוי והשיכון. יובהר, כי פתרונות אלו יהיו חלק מהתקציב האמור בסעיף 3.2 ובסעיף 3.5.

4. מיגון ארוך טווח במרחב הציבורי –

- 4.1. להקצות להוצאות חירום אזרחיות 50 מלש"ח בפריסה שווה על פני השנים 2027 – 2029, עבור בנייה של לפחות 10 מקלטים ציבוריים חדשים על פי קריטריונים מקצועיים ומבצעיים שיגבש פיקוד העורף. המקלטים ייבנו ביישובי ההחלטה שבהם היחס בין מקלטים ציבוריים לאוכלוסייה נמוך ממקלט אחד לאלף תושבים.

5. האצת ביצוע -

- 5.1. להקצות למינהל התכנון סכום של 15 מלש"ח בפריסה שווה בין השנים 2026-2030, עבור בודקי תוכניות והיתרים לוועדות התכנון הפועלות בתחום ההחלטה ולפעולות נוספות בתחום זה הנדרשות להגברת והאצת ביצוע המיגון ביישובי ההחלטה בהתאם לתיעדוף כפי שייקבע על ידי הצוות להסרת חסמים בסעיף 5.2 להלן.

5.2. להטיל על מינהל התכנון להקים צוות להסרת חסמים בראשות הצוות תעמוד סמנכ"לית רגולציה ורישוי במינהל התכנון, וחברים בו יהיו נציגי פיקוד העורף, משרד הבינוי והשיכון, משרד המשפטים, הועדות המקומיות ביישובי ההחלטה ונציגים של גורמים נוספים ככל שיידרש לפי העניין. הצוות יעסוק בהאצת הליכי המיגון וחיזוק המבנים ביישובי ההחלטה במהלך כל תקופת ביצוע התוכנית. הצוות יפעל מול הרשויות המקומיות, משרדי הממשלה, הצוות הבנימשרדי וגורמים נוספים, בהתאם לצורך לשם ייעול וקיצור תהליך קבלת האישורים הנחוצים למתן היתר בניה ולפתרונות תכנוניים למיגון וחיזוק המבנים. הצוות ידווח לוועדת ההיגוי אחת לרבעון.

5.3. הממשלה רושמת לפנייה את הודעת מינהל התכנון כי יפעל להביא בפני שר הפנים המלצות קידום התקנת תקנות ובכלל זה הוראות שעה, לפי חוק התכנון והבנייה, שתכליתן האצת המיגון וחיזוק מבנים מפני רעידות אדמה, בהתאם לחסמים כפי שעולים מהשטח - ממשרד הביטחון, מפיקוד העורף וממשרד הבינוי והשיכון. הצוות הבנימשרדי בסעיף 7 להלן יעקוב אחרי ביצוע סעיף זה.

6. התחדשות עירונית

6.1. להקצות לרשות הממשלתית להתחדשות עירונית (להלן – הרשות) סך של עד 704 מלש"ח על פי המפורט בסעיף 6.2. עבור סיוע במימון הנדרש למימוש תוכניות פינוי ובינוי במתחמים הנעדרים כדאיות כלכלית ביישובי ההחלטה. ההקצאה האמורה לצורך סעיף זה היא בסך המימון שהיה נדרש למיגון ולחיזוק מפני רעידות אדמה של כלל יחידות הדיור הקיימות כיום במתחמים אלה (יחידות דיור "קיימות") בהתאם לתוכנית זו, אלמלא היתה מקודמת תוכנית להתחדשות עירונית. ביצוע התקציבים מכח סעיף זה ייעשה בדרך שתבטיח מתן מענה לצורכי המיגון והחיזוק של יחידות הדיור הקיימות והחדשות, ובלבד שיושלם הליך המיגון והחיזוק במתחם כולו.

6.2. יובהר כי, סבסוד המיזמים ייעשה על בסיס הכללים הרוחביים שנקבעו לכך במסמך העקרונות לסיוע כספי במיזמי התחדשות העירונית, שגובש על ידי הרשות בתיאום עם אגף התקציבים ואגף החשב הכללי באוצר, או בהליך אחר שייקבע בתיאום ביניהם. להלן פריסת התקציב לסעיף זה בהתאם לתוכניות הרשות:

6.2.1. 2028 – 14 מלש"ח

6.2.2. 2029 – 46 מלש"ח

6.2.3. 2030 – 56 מלש"ח

6.2.4. 2031 – 93 מלש"ח

6.2.5. 2032 – 121 מלש"ח

6.2.6. 2033 – 111 מלש"ח

6.2.7. 2034 – 120 מלש"ח

6.2.8. 2035 – 76 מלש"ח

6.2.9. 2036 – 42 מלש"ח

6.2.10. 2037 – 25 מלש"ח

6.3. במקומות שבהם כבר מקודמות תוכניות פינוי-בינוי, ברירת המחדל לחיזוק ומיגון יחידות הדיור תהיה בקידום תהליכי פינוי-בינוי בהתאם לתוכניות אלו, אלא אם השתכנע הצוות הבינמשרדי או שמי שיסמך מטעמו, לאחר שהנושא הובא בפניו, כי הפתרון המיטבי עבור בניין מסוים הוא בדרך של התחדשות בניינית, בדרך של חיזוק ומיגון או באמצעות מיגון בלבד, כפי שיקבע הצוות הבינמשרדי. קבע הצוות כי יבוצע חיזוק ומיגון בלבד, התקציב שיועד למיגון וחיזוק הדירות בבניין יועבר למשרד הבינוי והשיכון לביצוע העבודות האמורות, כאמור בסעיף 3 לעיל.

6.4. יובהר, כי בחלק מיישובי ההחלטה קיימים מבנים המקודמים במסגרת תוכניות להתחדשות בניינית בהתאם לתוכניות התחדשות בניינית המקודמות על ידי הרשות להתחדשות עירונית ומשכך, בטרם יוחלט על ביצוע מיגון וחיזוק של מבנים אלו כאמור בסעיף 3 ובסעיף 6.4 לעיל, תיבחן על ידי הצוות הבינמשרדי אפשרות לתת מענה לצרכים אלו בדרך של התחדשות בניינית, בהתבסס על התקציבים שיועדו למיגון וחיזוק. קבע הצוות או מי שהוסמך מטעמו, כי יש לקדם התחדשות בניינית, בין במתחמים המיועדים לפינוי ובינוי ובין במתחמים המתאימים להתחדשות בניינית, יוקצה מהתקציב שהוקצה לרשות בסעיף 6.1 לעיל, סכום הסיוע בתיאום עם משרד הבינוי והשיכון ובאישור אגף תקציבים באוצר, וזו תעבירו למימוש הפרויקט, בהתאם לכללים שתקבע הרשות.

6.5. הרשות תדווח לצוות הבינמשרדי אחת לחצי שנה על התקדמות הביצוע במתחמי ההתחדשות העירונית.

6.6. ככל שיחול עיכוב משמעותי בקידום מתחמי ההתחדשות העירונית, בין אם בהיבטים תכנוניים ובין בהיבטים קנייניים, שיהיה בו כדי לעכב את מיגון וחיזוק המבנים במתחמים אלה, מעבר למקובל בהליכי התחדשות עירונית, יהיה רשאי הצוות הבינמשרדי לשנות את דרך ביצוע המיגון והחיזוק כדי לעמוד ביעדי התוכנית. קבע הצוות כאמור, יוחזרו התקציבים שהוקצו לטובת אותם מתחמים, בתיאום עם אגף התקציבים באוצר והרשות להתחדשות עירונית, לצוות הבינמשרדי לצורך תיעדוף מחדש ועמידה ביעדי התוכנית.

6.7. אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מסמכויות מוסד התכנון המוסמך להפקיד או לאשר את התוכנית.

7. צוות בינמשרדי -

7.1. להקים צוות בינמשרדי בראשות מנכ"ל משרד הבטחון או מי מטעמו, שחבריה יהיו אלוף פיקוד העורף, נציג משרד ראש הממשלה, ראש המל"ל או מי מטעמו, מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון או מי מטעמו, מנכ"ל משרד האוצר או מי מטעמו, הממונה על התקציבים או מי מטעמו, ראש הרשות להתחדשות עירונית או מי מטעמו, מנהל התכנון או מי מטעמו, ראש רשות החירום הלאומית או מי מטעמו, ראש מנהלת תנופה או מי מטעמו, לשיבות הצוות יוזמנו נציגים נוספים לפי העניין וככל שיידרש.

7.2. הצוות יעקוב אחר ביצוע תוכנית ההאצה וסטטוס המיגון ביישובי ההחלטה בשים דגש על התחדשות עירונית ופיתוח עירוני.

7.3. משרדי ממשלה אחרים, ככל שיבצעו פעולות שיש בהן כדי להשפיע על מיגון וחיזוק מפני רעידות אדמה, יעדכנו את הצוות בפעולות אלה.

7.4. הצוות הבינמשרדי יקים צוות משנה בשיתוף עם משרד המשפטים שייתן דעתו למקרים שבהם יש חסמים עקרוניים לקידום המיגון, תוך 90 יום מהקמת צוות זה. חברי הצוות ייקבעו על ידי משרד המשפטים והצוות הבינמשרדי.

7.5. הצוות הבינמשרדי ידון מעת לעת וככל שיידרש, בהסרת חסמים ובמנגנוני הביצוע שיועלו בפניו, על ידי צוות הסרת החסמים של מינהל התכנון כאמור בסעיף 5.2 לעיל ו/או על ידי המשרדים המבצעים. בין היתר, יבחן הצוות גם הרחבה של הביצוע הממשלתי במקומות שבהם הוכח כי מוצו כלל האפשרויות לסבסוד ביצוע בבניה עצמית וזאת בכפוף להחלטת ממשלה בדבר העלויות והמקורות התקציביים לכך. להגשת החלטת ממשלה מתקנת להחלטה זו בטרם תאושר הרחבת הביצוע הממשלתי כך שהמקור התקציבי ימומן מהחלטה זו.

7.6. אחת לחצי שנה יציג הצוות בפני הממשלה סטטוס התקדמות של התוכנית.

8. מקורות ההחלטה

8.1. בהתאם להוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – חוק יסודות התקציב), לצורך יישום החלטה זו ולצורך ביצועה של פעולה מאזנת, כהגדרתה בסעיף 40 לחוק יסודות התקציב:

8.2. להפחית את בסיס התקציב של משרדי הממשלה החל משנת הכספים 2026 עד 2035 בשיעור של 1.2%, בהתאם לשווי אחוז הפחתה בכל סעיף תקציב כמפורט בנספח להחלטה זו, ובהתאם להפחית את תקציב ההרשאה להתחייב של משרדי הממשלה;

8.3. יובהר כי ההפחתה האמורה בסעיף קטן 8(א) תחול גם על תקציבים שהוקצו ליישום החלטות ממשלה קודמות;

8.4. לא יבוצעו הפחתות בתקנות שעניינן ביצוע חקיקה שבה מוגדרים סכומי התקציב או שיעור התקציב שיש להקצות לשם יישומה, בתקנות שנועדו למילוי מחויבות חוזית של הממשלה לביצוע הוצאה (לרבות הסכמי שכר והסכמים אחרים ולמעט התחייבות להוציא הוצאה לפי תעריפים הקבועים בחוק) ובתקנות אשר ההפחתה מהן תוביל לחריגה תקציבית באותה תקנה, ומבין התקנות שנותרו תבוצע הפחתה בשיעור זהה מכל אחת מהן, כך שסך ההפחתה יגיע לסכום הכולל שנקבע ביחס לכל משרד כמפורט בנספח א' שלהלן.

8.5. על אף האמור בסעיף קטן 8(ד) רשאים משרד ממשלתי ואגף התקציבים במשרד האוצר להסכים ביניהם על שיעור הפחתה שונה לכל תקנה אשר בתחום סמכותו של אותו משרד ובלבד שהסך הכולל של סכום ההפחתה ביחס לאותו משרד לא ישתנה מהאמור בנספח.

8.6. להטיל על שר העבודה ושר האוצר להורות למוסד לביטוח לאומי, מתוקף סמכותם לפי סעיף 24(א) לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 (להלן – חוק יסודות התקציב), להפחית את בסיס התקציב המינהלי של המוסד לביטוח לאומי בשנים 2026 עד 2035 בהתאם לאמור בסעיפים 8(א) עד 8(ד).

8.7. להטיל על שר הכלכלה והתעשייה ושר האוצר להורות לשירות התעסוקה, מתוקף סמכותם לפי סעיף 24(א) לחוק יסודות התקציב, להפחית את התקציב של שירות התעסוקה בשנים 2026 עד 2035 בהתאם לאמור בסעיפים 8(א) עד 8(ד).

8.8 להטיל על שר האוצר לפנות ליושב ראש הכנסת ולמבקר המדינה בבקשה לפעול לצמצום הוצאות פעילותם בשנים 2026 עד 2035, בהתאם לאמור בסעיפים 8(א) עד 8(ד), ולהפחית את תקציב הכנסת ותקציב משרד מבקר המדינה החל משנת הכספים 2026 עד 2035 בהתאם להחלטות שיתקבלו על ידיהם כאמור.

נספח – שווי אחוז הפחתה בתקציבי המשרדים

קוד סעיף	שם סעיף	שווי אחוז מזומן	שווי אחוז הרשאה
01	נשיא המדינה ולשכתו	298	-
04	משרד ראש הממשלה	21,343	6,012
05	משרד האוצר	8,042	-
06	משרד הפנים	1,432	235
07	המשרד לביטחון לאומי	45,771	26,619
08	משרד המשפטים	5,658	5,568
09	משרד החוץ	4,073	-
10	מטה לביטחון לאומי	120	-
12	גמלאות ופיצויים	257	-
13	הוצאות שונות	1,450	-
16	הוצאות חירום אזרחיות	3,695	20,050
17	תאום הפעולות בשטחים	193	-
18	הרשויות המקומיות	13,612	6,661
19	מדע, תרבות וספורט	18,361	1,570
20	משרד החינוך	35,002	3,925
21	ההשכלה הגבוהה	15,435	-
22	המשרד לשירותי דת	1,878	696
23	משרד הרווחה	28,125	1,801
24	משרד הבריאות	22,228	4,068
25	הרשות לניצולי השואה	629	-
26	המשרד להגנת הסביבה	1,445	5,209
29	משרד הבינוי והשיכון	1,460	-
30	משרד העלייה והקליטה	4,697	652
31	הוצאות ביטחוניות שונות	35,000	44,000
33	משרד החקלאות	9,434	6,040
34	משרד האנרגיה	2,927	10,410
36	תעסוקה	13,428	4,458
37	משרד התיירות	718	100
38	כלכלה ותעשייה	8,735	36,526
39	משרד התקשורת	220	-
40	משרד התחבורה	2,535	1,494
41	רשות ממשלתית למים וביוב	235	-
42	מענקי בינוי ושיכון	3,767	-
43	המרכז למיפוי ישראל	412	123
51	דיוור ממשלתי	3,137	41,115
52	המשטרה ובתי הסוהר	3,408	6,428
54	רשויות פיקוח	78,943	47,753
60	חינוך	21,962	3,560
67	בריאות	8,313	11,966
68	רשות האוכלוסין	3,172	-

70	שיכון	16,890	35,069
73	מפעלי מים	4,758	7,318
76	תעשייה	495	1,099
78	תיירות	3,096	3,470
79	תחבורה	86,264	126,656
83	הוצאות פיתוח אחרות	20,717	19,378

דברי הסבר

רקע כללי

מאז 2018 פועלת מנהלת "מגן הצפון" במשרד הביטחון לקידום מיגון יישובי הצפון. במהלך השנים הוקצו לתוכנית כ-2.9 מיליארד ₪ בפעילות שונות, אשר שימשו לקידום מגוון רכיבי מיגון – מיגון בתים צמודי קרקע, מוסדות ומבני ציבור – הכול בהתאם לתיעדוף ולשיקולים מקצועיים וביטחוניים של פיקוד העורף ופיקוד הצפון. הביצוע נעשה באמצעות שילוב של מסלולי ביצוע עצמי על ידי התושבים לצד ביצוע ממשלתי ישיר.

רשימת הישובים שבהם יינתנו מעני המיגון וחיזוק המבנים בהצעת החלטה זו היא בהתאם לצו קביעת אזורים קדמיים לפי תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), התש"ן – 1990, מיום 25 במאי 2026, ותיעדוף הישובים בגבול לבנון נקבע בהתאם לאמור בחוות הדעת הביטחונית של מ' מרכז העורף בפיקוד צפון מיום 28 במאי 2026 "חוו"ד ביטחונית לקביעת סד"ע להמשך מימוש תוכנית "מגן צפון" והמצורפים כנספח א' להחלטה זו.

לצד תוכנית זו, קודמו במקביל החלטות ממשלה שנועדו לתת מענה מיגוני מיידי. החלטות אלה עוסקות בעיקר בשיפוץ מקלטים קיימים והצבת מיגוניות בהתאם להמלצת פיקוד העורף, בין היתר, בעקבות מבצע "עם כלביא" התקבלה ב-20 ביוני 2025 החלטת ממשלה מס' 3166, במסגרתה הוקצו 100 מיליון ₪, מחציתם לשיקום מקלטים ציבוריים ומחציתם לפריסת מיגוניות במרחב הציבורי, כאשר מתוך סכום זה, הוצבו ביישובי הצפון נשואי החלטה זו 100 מיגוניות. בעקבות מבצע "שאגת הארי" התקבלה ביום 16 במרץ 2026 החלטת ממשלה מס' 3985, שבה הוקצו 81 מיליון ש"ח לרכישה ולפריסה של כ-1,210 מיגוניות נוספות ברחבי הארץ, מתוכן הוצבו כ-320 מיגוניות ביישובים נשואי הצעת החלטה זו.

ואולם, על אף הפעולות שבוצעו ועל אף הביצוע בשטח, קצב המימוש הכולל עדיין אינו עומד ביעדים. ביישובים בטווח 0-1 ק"מ מגבול הצפון הוקמו עד כה על ידי הממשלה 55% מהממ"דים מתוך כ-3011 יחידות דיור זכאיות (צפי לסיום הפרויקט עד סוף 2027); ביישובים בטווח 1-5 ק"מ מגבול לבנון, מתוך פוטנציאל של כ-6,000 בתי אב זכאים, אושרו כ-2,300 בקשות בלבד שהם כ-38% ומומשו בפועל פחות מ-20%. מיגון הישובים בטווח של 5-9 ק"מ מגבול לבנון, לא תוקצב הואיל

והם לא נכללו עד כה בפרויקט "מגן הצפון". ביישובים בטווח 5-9 ק"מ מגבול לבנון קיים צורך במיגון של כ-10,650 בתי קרקע.

בבנייה הרוויה ביישובי 1-9 ק"מ מגבול לבנון, כ-13,065 יחידות דיור שטרם החל בהן ביצוע מיגון וחיזוק מפני רעידות אדמה.

עד כה, תוקצב אך רק פיילוט של מיגון וחיזוק עבור 700 יחידות דיור בקריית שמונה, בסך של 155 מלש"ח, שטרם החל ביצעו הואיל וסכום זה אינו מספיק בהתאם לתעריפי מיגון וחיזוק כיום.

פרויקט "מגן הצפון" בוצע במלואו על ידי משרד הביטחון ופיקוד העורף, על מקטעיו השונים. כחלק מהפרויקט, נעשו גם פעולות מיגון מוסדי של מוסדות חינוך ובריאות. נכון להיום, מוגנו כ-340 מוסדות חינוך במרחב יישובי ההחלטה.

מוצע כעת להאריך את המתווה הקיים הן בהיבט הכספים והן בציר הזמן שכן במסגרת המתווה הקיים הזכאות היא עד סוף שנת 2026.

הואיל ומיגון מוסדות ציבור מטופל גם במסגרת החלטות ממשלה אחרות מוצע כי התוכנית המובאת כעת לאישור הממשלה תתרכז במתן מעני מיגון לבניה הפרטית אשר מצריך האצה במיגון בשל הצורך לאפשר שגרת חיים תקינה של תושבי ההחלטה בבתייהם.

על כן, בהחלטת ממשלה מס' 4070 מיום 26.4.2026 החליטה הממשלה להקים צוות מנכ"לים בין-משרדי, בראשות מ"מ מנכ"לית משרד ראש הממשלה, לגיבוש תוכנית מפורטת להשלמת המיגון ולהאצת תהליך ביצועו. הצוות התכנס מספר פעמים, בחן את הצרכים, הנתונים, התנאים והחסמים שהוצגו בפניו על ידי המשרדים השונים, בחן חלופות ועלויות מעודכנות, ונפגש עם גורמי חברה אזרחית וחוקרים בתחום. הצוות הגיע למסקנה כי נדרש מיקוד מאמץ תקציבי וביצועי, הכולל תוספות תקציב משמעותיות לצד הסרת חסמי רישוי ותכנון ופעולות ליווי לתושבים למיצוי הביצוע העצמי, כמפורט בהצעת החלטה זו.

הצוות פעל בהתאם לדירקטיבה של הממשלה כי יש להשלים בדחיפות את מיגון הבתים ויחידות הדיור הפרטיים ביישובי 0-9 ק"מ מגבול לבנון. מתוך כך בחן הצוות את החסמים השונים ומנגנוני הביצוע והציע מענים משולבים הפועלים בכמה מישורים על מנת שמעבר לתוספות התקציביות הנדרשות, הביצוע יתקדם בקצב מהיר ככל הניתן.

במסגרת הצעת החלטה זו ניתנים ביחידות הדיור המתמגנות גם מענים להיבטי חיזוק מבנים מפני רעידות אדמה בהתאם ל"קדימות לביצוע שיפור עמידות מבנים כנגד רעידות אדמה" שהתקבלה בהחלטת ממשלה 908 מיום 23.8.23. מעבר להגיון של הוזלת עלויות ממשלתיות בטווח הארוך, וביצוע משולב של שני מאמצי מיגון וביטחון, ישנו חיזוק בנייני נדרש על מנת למגן בניה רוויה. בפני הצוות הוצגו מספר דוגמאות של בניינים שעשו בהם מיגון ללא חיזוק נדרש, ועם השנים נפרדו ארובות המיגון מהבניין.

החסמים שעלו בעבודת הצוות

במהלך עבודת הצוות זוהו מספר חסמים מרכזיים המעכבים את קצב ביצוע המיגון:

- פער כספי בין גובה המענק לעלות הבנייה בפועל, כ-50,000 ₪ לממ"ד בהתאם למחירון דקל ולהצעות מחיר שהתקבלו מתושבים וקיבוצים שמכרזו ב"יתרון לגודל". וכן בהתבסס על תוצאות מכרזי ביצוע שהוציא משרד הביטחון ביישובי 0-1 ק"מ במהלך השנתיים האחרונות.
- קושי של התושבים בניהול תהליך בניה עצמאי - תושבים רבים נרתעו מהבירוקרטיה ומאיתור קבלנים אמנים ומקצועיים.
- חסמים סטטוטוריים ורגולטוריים - כגון דרישות תכנוניות שעיקבו את הוצאת ההיתרים, מבנים ללא היתר או ללא תב"ע, קשיים בהוכחת בעלות ועוד.
- קושי תפעולי - עומסים על ועדות המקומיות לאישור היתרי המיגון דבר שמעכב את הליכי הרישוי ואת בניית הממדים.
- חוסר ודאות תקציבית למשרדים המבצעים - הקצאת תקציב בפעילות ולא הקצאה רב-שנתית פגעה ביכולת התכנון של גורמי הביצוע וגרמה להעלאת מחירי הקמת הממדים שעליהם שילמה המדינה.

המלצות הצוות המובאות לאישור הממשלה:

• התאמת גובה סבסוד ממ"ד בבנייה עצמית לעלויות הריאליות בפועל בשנת 2026, לצד מענק פוחת ומוגבל בזמן לצורך האצת המימוש. העלאה של 50 אש"ח להשלמת המענק עד לסכום של 182 אש"ח, ביחס למענק הקיים היום (132 אש"ח). סבסוד זה יחד עם מענק משרד הבינוי והשיכון בגובה 10.4 אש"ח, אשר ניתן מכוח חוק הלוואות לדירור, התשנ"ב-1992 שעניינו "מתן מענקים ביטחוניים ליישובי קו העימות עבור דרישות מיגון מיוחדות" משלים את הסכום לעלויות ריאליות כיום לבניית ממ"ד כפי שהוצגו לצוות. הניסיון שנצבר בפרויקט "מגן הצפון" מראה כי מנגנון ההקצאה ל"ביצוע עצמי" הוכיח את עצמו כאשר הסבסוד תואם באופן מלא את עלות הבנייה. לדוגמא, בחודשים מרץ-מאי 2026 ברגע שהועלה גובה הסבסוד ב-33 אש"ח במסגרת בקשות חריגות בביצוע עצמי, החלה בנייה של כ-277 יחידות חדשות השוות במספרן לכלל בקשות לבניית ממ"דים שהוגשו לאישור ב 11 החודשים שקדמו להעלאת גובה הסבסוד. כחלק מהמלצה זו יש לשפות רטרואקטיבית כ-1600 תושבים שהגישו בקשות למיגון ביתם בשנה האחרונה במסגרת תכנית "מגן הצפון" ונדרשו להשלמת מימון עצמי לבניית הממ"ד. ובלבד שהשלמת המימון לא ניתנה על ידי משרד ממשלתי אחר, למעט הסבסוד של משרד הבינוי והשיכון כמפורט לעיל.

חלוקת אופן ביצוע המיגון והחיזוק בין המשרדים ביטחון ובינוי ושיכון - כאמור, הליך המיגון ביישובי הצפון בוצע עד כה במסגרת פרויקט "מגן הצפון" על ידי משרד הביטחון ופיקוד העורף. כעת, מוצע כי משרד הביטחון שמוביל ביעילות את מיגון בתי הקרקע ביישובים בטווח 0-1 ק"מ מגבול לבנון, ישלים את מיגון בתי הקרקע ביישובי ההחלטה באמצעות מענקים לביצוע עצמי, ומשרד הבינוי והשיכון יוביל את מיגון וחיזוק מפני

רעידות אדמה של הבנייה הרוויה. על מנת לאפשר למשרד הבינוי והשיכון לעמוד בקצב המיגון הצפוי בכלל הישובים,

יובהר, כי ההחלטה על מיגון במנגנון "ביצוע עצמי" במקרים של בתי קרקע התקבלה בהתבסס על ניסיון קודם של בניית ממ"דים בבנייה מסוג זה על ידי משרד הבינוי והשיכון ועל יד פיקוד העורף ונמצא כי ביצוע עצמי במקרים אלה יעיל יותר ומהיר יותר ומאפשר לתושב לבצע שינויים והתאמות אישיות בסטנדרט הממ"ד (כגון גודל, תוספות חדרי רחצה) המבוצע על ידי המדינה.

ההחלטה על ביצוע ממשלתי בפרויקטי מיגון בבנייה הרוויה התקבלה לאור מורכבות ההליך עבור הדייר הבודד והמומחיות הנדרשת לתכלול ולביצוע הליך כזה, כפי שהוצג בפני הצוות. ביצוע מיגון וחיזוק בנייה רוויה מצריך מומחיות שונה מביצוע מיגון בתי קרקע. בבנייה רוויה נדרש ביצוע ממשלתי ישיר מול בעלי דירות מרובים, יצירת הסכמות והבנת המרקם העירוני. משרד הבינוי והשיכון צבר ניסיון רב באמצעות החברות ועמיתיו שביצעו פרויקטים דומים של מיגון וחיזוק בנייה רוויה באזור עוטף עזה. למשרד הבינוי והשיכון מעל 1,000 דירות בדיוור הציבורי רק בקריית שמונה עצמה – דבר המאפשר חיבור ישיר לתושבים ולתהליכי פינוי-בינוי. כמו כן, היתרון בעבודה משותפת לצד הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית תחת אותו גורם תורמת משמעותית לסנכרון המאמצים ומצמצמת את ההכבדה האפשרית על הועדות המקומיות. בנוסף, ריכוז הטיפול בגוף אחד מסייע גם לרשויות המקומיות השותפות לתהליך, בכך שאינן נדרשות לעבוד במקביל מול מספר גופים שונים.

- התחדשות עירונית – הצוות ממליצה על הקצאת 700 מש"ח כמקור לסבסוד כדאיות כלכלית בפרויקטי התחדשות עירונית ביישובי ההחלטה בכדי למנף את תקציב המיגון והחיזוק לפעולות ארוכות טווח שהינן טובות יותר ברמת הרשות המקומית, זאת תוך איגום עם מקורות ממשלתיים נוספים להשלמת היתכנותם של מתחמי ההתחדשות השונים.

ביישובי 0-9 ק"מ מגבול לבנון קיימות כ-2352 יחידות דיור במתחמים שבהם מקודמות תוכניות התחדשות עירונית שצפויות להפוך ל-9344 יחידות דיור חדשות. במתחמים אלו, ביצוע חיזוק ומיגון ישיר של המבנה הקיים מהווה פתרון נקודתי בלבד: הוא אינו מחדש את המבנה, אינו משפר את מרקם השכונה, ועלול להצריך השקעה חוזרת בעשורים הקרובים וכזזה מהווה פתרון זמני. לעומת זאת, פרויקטים של פינוי-בינוי מייצרים יחידות דיור חדשות ובטוחות לאורך עשרות שנים – ומהווים פתרון קבע ולא פתרון ביניים. על כן, הממשלה קובעת כי במתחמים שבהם קיימת היתכנות לפינוי-בינוי זו תהא ברירת המחדל. כספי המיגון המיועדים למיגון ולחיזוק ישמשו כבסיס לסבסוד מיזמי התחדשות עירונית הנדרשים להשלמה לטובת הגעה לכדאיות כלכלית במנגנון של הרשות, וזאת במקום לממן חיזוק ישיר של מבנים ישנים. במקרים שבהם יידרש איגום עם מקורות נוספים להשלמת כדאיות כלכלית ליזמים, אזי ישמשו הכספים כבסיס וכחלק מאיגום התקציבים הנדרשים. בפרט, יובהר כי ככל שניתן מענה תקציבי לצורכי החיזוק והמיגון של יחידות דיור אלו

ממקור תקציבי אחר, הכספים שיועדו לאותן יחידות דיור במסגרת החלטה זו יוכלו לשמש עבור יחידות דיור נוספות במסגרת החלטה זו, הזקוקות להשלמת מימון תקציבי לשם התחדשות עירונית בהן. בכך מבקשת הממשלה למנף את השקעת המיגון לא רק לפתרונות קצרי טווח אלא גם לחידוש הבניה הרוויה שתביא לצמיחה ביישובים אלו ובאזור כולו. לעניין זה גם תכניות "התחדשות בניינית", ככל שמקודמות ביישובי ההחלטה, ייבחנו נקודתית בוועדת ההיגוי.

יצוין, כי יחידות הדיור שימוגנו על ידי משרד הבנוי והשיכון בבנייה הרוויה במסגרת תוכנית זו, יהיו יחידות דיור שאינן נכללות בפרויקט התחדשות עירונית שאותם מקדמת הרשות.

יובהר כי גודל הממ"ד במימון ממשלתי יהיה של 9 מ"ר.

- הסרת חסמים והאצת ביצוע – במסגרת התוכנית מגוון פעולות הנדרשות להפחתת חסמי תכנון, רישוי ובנייה, לצד הקצאת תקציב לתגבור כוח האדם במנהל התכנון, ובכללן קידום הוראות שעה וכן תיקון תקנות כגון 'חישוב שטחים ואחוזי בניה בתוכניות ובהיתרים' כך שחלל אטום בבסיס מגדל ממ"דים בקומה מפולשת לא יבוא במניין שטחי הבניה המותרים וכן תיקון תקנות 'בקשה להיתר תנאים ואגרות', חנית אפשרות למתן פטור מתשלום אגרת בניה במסגרת היתר בניה להוספת מרחבים מוגנים במבנה קיים, ועוד.

מיגון ארוך טווח במרחב הציבורי –

במרחב יישובי ההחלטה מספר רשויות שנתקלות בחסמים תכנוניים וסטטוריים כמפורט לעיל, המקשים על תושביהן לממש את הפרויקט "מגן הצפון" למיגון בתים פרטיים.

יצוין, כי במסגרת פרויקט "מגן הצפון" נערך מיקוד מאמץ למיגון מוסדי וציבורי ביישובים אלו המשמש כבר בפועל כפתרון מיגון ציבורי בעת הצורך במקביל לסיוע בפתרון של חסמים אלו בשיתוף עם מנהל התכנון.

יחד עם זאת, פערי המיגון עדיין רבים וכמענה משלים למתווה, יש צורך בהקמת מקלטים ציבוריים נוספים שיתנו מענה מיגוני לאוכלוסייה רחבה בשעת חירום.

הקריטריון המרכזי להקמת מקלטים כאמור, הוא יחס של מקלט אחד לאלף תושבים וכן היתכנות להקמת מקלט ציבורי בשטח הרשות כגון שטח מתאים ותנאים נוספים ככל שדרושים לכך.

מיגון ביישובי מיעוטים בטווח ההחלטה

בנוסף לחסמים שפורטו לעיל, מתווספים ביישובים אלו חסמים תכנוניים וסטטוריים כמפורט לעיל, שמקורם אינו בהכרח במצב הלחימה אלא במצב הבנייה ותוכניות המתאר של יישובים אלו שקדם למצב הלחימה.

במסגרת "מגן הצפון" מתחזקים פערי מימוש המיגון הפרטי והציבורי בשל חסמים אלו. כיום, ביישובי המיעוטים יש כ-16% מימוש של מענקי הביצוע העצמי אל מול 52% ביישובים היהודים. כאמור, במסגרת פרויקט "מגן הצפון" נעשים מאמצים לפתרונות מיגון נוספים לאוכלוסייה זו לצד עבודה אינטנסיבית למול גורמי התכנון והרישוי במרחב המקומי והממשלתי להסרת החסמים הרוחביים.

תכנית האצת המיגון, שמה דגש על הסרת חסמים מתוך ראייה רוחבית הנדרשת ביישובים אלו. צוות הסרת החסמים בראשות מינהל התכנון ימשיך ויפעל לגיבוש פתרונות יעילים בשיתוף עם משרדי הממשלה השונים וגורמים רלוונטיים נוספים לזירוז הליכי הרישוי ופתרונות לחסמים אלו. כן, ייבחנו פילוטים ייעודיים לטובת מיגון וחיזוק ביישובים אלו.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

יושלם על ידי אגף התקציבים במשרד האוצר.

גורם אחראי למעקב (בהחלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה

משרד ראש הממשלה.

תקציב

יושלם על ידי אגף התקציבים במשרד האוצר.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הביטחון – טרם התקבלה.

שר האוצר – טרם התקבלה.

שר הבינוי והשיכון – טרם התקבלה.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה 4070 מיום 26 באפריל 2026

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת.

סיווגים

סוג ההחלטה – תהליך.

תחום הפעולה העיקרי - חוץ ובטחון.

חתימת השר המגיש

ראש הממשלה

שם ישוב	רשות מקומית	טווח מהגבול
ברעם	הגליל העליון	(0-1)
יפתח	הגליל העליון	(0-1)
יראון	הגליל העליון	(0-1)
מלכיה	הגליל העליון	(0-1)
מנרה	הגליל העליון	(0-1)
מעין ברוך	הגליל העליון	(0-1)
משגב עם	הגליל העליון	(0-1)
כפר יובל	מבואות חרמון	(0-1)
מרגליות	מבואות חרמון	(0-1)
אדמית	מטה אשר	(0-1)
חניתה	מטה אשר	(0-1)
עראמשה	מטה אשר	(0-1)
ראש הנקרה	מטה אשר	(0-1)
מטולה	מטולה	(0-1)
זרעית	מעלה יוסף	(0-1)
מתת	מעלה יוסף	(0-1)
נטועה	מעלה יוסף	(0-1)
שתולה	מעלה יוסף	(0-1)
אביבים	מרום הגליל	(0-1)
דובב	מרום הגליל	(0-1)
ע'ג'ר	ע'ג'ר	(0-1)
שלומי	שלומי	(0-1)
גוש חלב	גוש חלב	(1-5)
דן	הגליל העליון	(1-5)
דפנה	הגליל העליון	(1-5)
הגושרים	הגליל העליון	(1-5)
כפר גלעדי	הגליל העליון	(1-5)
סאסא	הגליל העליון	(1-5)
צבעון	הגליל העליון	(1-5)
שנר	הגליל העליון	(1-5)
חורפיש	חורפיש	(1-5)
בית הלל	מבואות חרמון	(1-5)
דישון	מבואות חרמון	(1-5)
רמות נפתלי	מבואות חרמון	(1-5)
שאר ישוב	מבואות חרמון	(1-5)
אילון	מטה אשר	(1-5)
בצת	מטה אשר	(1-5)
לימן	מטה אשר	(1-5)
מצובה	מטה אשר	(1-5)
אבן מנחם	מעלה יוסף	(1-5)
אלקוש	מעלה יוסף	(1-5)
גורן	מעלה יוסף	(1-5)
גורנות הגליל	מעלה יוסף	(1-5)
יערה	מעלה יוסף	(1-5)
מנות	מעלה יוסף	(1-5)
עבדון	מעלה יוסף	(1-5)
שומרה	מעלה יוסף	(1-5)
כרם בן זמרה	מרום הגליל	(1-5)
עלמה	מרום הגליל	(1-5)
ריחאניה	מרום הגליל	(1-5)
פסוטה	פסוטה	(1-5)
קרית שמונה	קרית שמונה	(1-5)

בית ג'אן	בית ג'אן	(5-9)
נווה אטי"ב	גולן	(5-9)
נמרוד	גולן	(5-9)
כפר בלום	הגליל העליון	(5-9)
כפר סאלד	הגליל העליון	(5-9)
נאות מרדכי	הגליל העליון	(5-9)
עמיר	הגליל העליון	(5-9)
שדה נחמיה	הגליל העליון	(5-9)
שמיר	הגליל העליון	(5-9)
יסוד המעלה	יסוד המעלה	(5-9)
כסרא סמיע	כסרא סמיע	(5-9)
שדה אליעזר	מבואות חרמון	(5-9)
מג'דל שמס	מג'דל שמס	(5-9)
בן עמי	מטה אשר	(5-9)
געתון	מטה אשר	(5-9)
גשר הזיו	מטה אשר	(5-9)
כברי	מטה אשר	(5-9)
סער	מטה אשר	(5-9)
מסעדה	מסעדה	(5-9)
מעיליא	מעיליא	(5-9)
אבירים	מעלה יוסף	(5-9)
הילה	מעלה יוסף	(5-9)
חוסן	מעלה יוסף	(5-9)
מעונה	מעלה יוסף	(5-9)
נווה זיו	מעלה יוסף	(5-9)
עין יעקב	מעלה יוסף	(5-9)
פקיעין חדשה	מעלה יוסף	(5-9)
צוראל	מעלה יוסף	(5-9)
מעלות תרשיחא	מעלות תרשיחא	(5-9)
אור הגנוז	מרום הגליל	(5-9)
בר יוחאי	מרום הגליל	(5-9)
דלתון	מרום הגליל	(5-9)
כפר חושן (ספסופה)	מרום הגליל	(5-9)
מירון	מרום הגליל	(5-9)
קדיתא	מרום הגליל	(5-9)
נהריה	נהריה	(5-9)
עין קינייא	עין קינייא	(5-9)
פקיעין	פקיעין	(5-9)

היועצת המשפטית

ירושלים, י"ז בסיון התשפ"ו

2 ביוני 2026

סימוכין : 2413598326

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה : תוכנית להשלמה ולהאצה של המיגון ביישובים בטווח 0-9 ק"מ מגבול לבנון.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים :

כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה, מאז שנת 2018 פועלת מנהלת "מגן הצפון" במשרד הביטחון לקידום מיגון יישובי הצפון. במהלך השנים הוקצו לתוכנית כ-2.9 מיליארד ₪ בפעילות שונות, אשר שימשו לקידום מגוון רכיבי מיגון – מיגון בתים צמודי קרקע, מוסדות ומבני ציבור – הכול בהתאם לתיעדוף ולשיקולים מקצועיים וביטחוניים של פיקוד העורף ופיקוד הצפון. הביצוע נעשה באמצעות שילוב של מסלולי ביצוע עצמי על ידי התושבים לצד ביצוע ממשלתי ישיר.

לצד תוכנית זו, קודמו במקביל החלטות ממשלה שנועדו לתת מענה מיגוני מיידי. החלטות אלה עוסקות בעיקר בשיפוץ מקלטים קיימים והצבת מיגוניות בהתאם להמלצת פיקוד העורף. בין היתר, בעקבות מבצע "עם כלביא" התקבלה ביום 20 ביוני 2025 החלטת ממשלה מס' 3166, שבה הוקצו 100 מיליון ₪, מחציתם לשיקום מקלטים ציבוריים ומחציתם לפריסת מיגוניות במרחב הציבורי, כאשר מתוך סכום זה, הוצבו ביישובי הצפון נשואי הצעת החלטה זו 100 מיגוניות. בעקבות מבצע "שאגת הארי" התקבלה ביום 16 במרס 2026 החלטת ממשלה מס' 3985, שבה הוקצו 81 מיליון ש"ח לרכישה ולפריסה של כ-1,210 מיגוניות נוספות ברחבי הארץ, מתוכן הוצבו כ-320 מיגוניות ביישובים נשואי הצעת החלטה זו.

מדברי ההסבר עולה כי על אף הפעולות שבוצעו ועל אף הביצוע בשטח, קצב המימוש הכולל עדיין אינו עומד ביעדים. ביישובים בטווח 0-1 ק"מ מגבול הצפון הוקמו עד כה על ידי הממשלה 55% מהממ"דים מתוך כ-3,011 יחידות דיור זכאיות (צפי לסיום הפרויקט עד סוף 2027); ביישובים בטווח 1-5 ק"מ מגבול לבנון, מתוך פוטנציאל של כ-6,000 בתי אב זכאים, אושרו כ-2,300 בקשות בלבד, שהם כ-38% מבתי האב, ומומשו בפועל פחות מ-20%. מיגון היישובים בטווח של 5-9 ק"מ מגבול לבנון, לא תוקצב, הואיל והם לא נכללו עד כה בפרויקט "מגן הצפון". ביישובים בטווח 5-9 ק"מ מגבול לבנון קיים צורך במיגון של כ-9,850 בתי קרקע. עוד עולה מדברי ההסבר כי בבנייה הרוויה ביישובים בטווח 1-9 ק"מ מגבול לבנון, יש כ-13,040 יחידות דיור שטרם החל בהן ביצוע מיגון וחיזוק מפני רעידות אדמה.

כמו כן, צוין בדברי ההסבר כי עד כה תוקצב אך רק פיילוט של מיגון וחיזוק עבור 700 יחידות דיור בקריית שמונה, בסך של 155 מלש"ח, שטרם החל ביצועו הואיל וסכום זה אינו מספיק בהתאם לתעריפי מיגון וחיזוק כיום.

היועצת המשפטית

באשר לפרויקט "מגן הצפון" צוין בדברי ההסבר כי הוא בוצע במלואו על ידי משרד הביטחון ופיקוד העורף, על מקטעי השונים. כחלק מהפרויקט, נעשו גם פעולות מיגון מוסדי של מוסדות חינוך ובריאות.

הואיל ומיגון מוסדות ציבור מטופל גם במסגרת החלטות ממשלה אחרות, מוצע כי התוכנית המובאת כעת לאישור הממשלה תתרכז במתן מעני מיגון לבניה הפרטית, אשר מצריך האצה במיגון בשל הצורך לאפשר שגרת חיים תקינה של תושבי היישובים בבתיהם.

על כן, בהחלטת ממשלה מס' 4070 מיום 26 באפריל 2026 החליטה הממשלה להקים צוות מנכ"לים בין-משרדי (להלן – **צוות המנכ"לים**) שיגבש תוכנית מפורטת להשלמת המיגון ולהאצת תהליך ביצועו (להלן – **התוכנית**). כמפורט בדברי ההסבר, צוות המנכ"לים התכנס מספר פעמים, בחן את הצרכים, הנתונים, התנאים והחסמים שהוצגו בפניו על ידי המשרדים השונים, בחן חלופות ועלויות מעודכנות, ונפגש עם גורמי חברה אזרחית וחוקרים בתחום. הצוות הגיע למסקנה כי נדרש מיקוד מאמץ תקציבי וביצועי, הכולל תוספות תקציב משמעותיות לצד הסרת חסמי רישוי ותכנון ופעולות ליווי לתושבים למיצוי הביצוע העצמי, כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה. הצוות פעל בהתאם לדירקטיבה של הממשלה שלפיה יש להשלים בדחיפות את מיגון הבתים ויחידות הדירור הפרטיים ביישובים בטווח 0-9 ק"מ מגבול לבנון. מתוך כך בחן הצוות את החסמים השונים ומנגנוני הביצוע והציע מענים משולבים לצורך האצת המיגון.

בהצעת ההחלטה דן מוצע לתת ביחידות הדירור המתמגנות גם מענים להיבטי חיזוק מבנים מפני רעידות אדמה בהתאם ל"קדימות לביצוע שיפור עמידות מבנים כנגד רעידות אדמה" כפי שנקבע בהחלטת ממשלה מס' 908 מיום 23 באוגוסט 2023.

מוצע כי רשימת היישובים שבהם יינתנו מעני המיגון וחיזוק המבנים כאמור היא בהתאם לצו קביעת אזורי קדמיים לפי תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), התש"ן-1990, מיום 25 במאי 2026, ותיעדוף היישובים בגבול לבנון נקבע בהתאם לאמור בחוות הדעת הביטחונית של פיקוד צפון מיום 28 במאי 2026 וחוו"ד ביטחונית לקביעת סד"ע להמשך מימוש תוכנית "מגן צפון", המצורפים כנספח א' להצעת ההחלטה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

במסגרת דיוני צוות המנכ"לים עלתה סוגיית החסמים במגזר המיעוטים. במגזר זה התעוררו חסמים עקרוניים המקשים על קידום המיגון. חסמים אלה נדונו בעבר, אולם עדיין קיים צורך בגיבוש פתרונות כוללים. לצורך כך, מוצע להקים צוות ייעודי בשיתוף עם משרד המשפטים ומינהל התכנון וכן משרדי ממשלה וגופים רלוונטיים, כפי שיוחלט, שייתן דעתו למקרים שבהם מתעוררים חסמים עקרוניים לקידום המיגון, תוך 90 יום מהקמת צוות ייעודי זה.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה הופצה ללשכות המשפטיות של המשרדים הרלוונטיים. הערות שהתקבלו מהלשכות המשפטיות השונות וכן ממחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים הוטמעו בנוסח הצעת ההחלטה.

היועצת המשפטית

להלן עמדת היעוץ המשפטי של משרד האוצר :

נוכח קשיים בהיבטי הסדרה תכנונית ביישובי המיעוטים, לא ברור אם בפועל ניתן יהיה לממש את פתרונות המיגון המוצעים במסגרת הצעת ההחלטה. אמנם יש בהצעת ההחלטה התייחסות לצוות אשר יפעל להסרת חסמים, פתרונות מיגון חלופיים ומקלוט ציבורי, ואולם ייתכן מצב שבו המשאבים המשמעותיים אשר מוצע כעת להקצות לצורך מיגון הבתים ביישובים אשר בטווח האמור בהצעת ההחלטה, לא יוקצו בעיקרם ליישובים האמורים. במובן הזה יש חשש כי יישום הצעת ההחלטה יוביל להפליה תוצאתית ביחס ליישובי המיעוטים, ולכן יש לשים דגש ביישומה על הקצאה בפועל שוויונית, ובמידת הצורך, תיקון ההחלטה שתתקבל, כך שיוקצו משאבים משמעותיים יותר לבניית מקלטים ציבוריים ממקורות ההחלטה, קרי, על חשבון הגדלת המענק לביצוע עצמי

עמדת היעוץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה :

בשים לב לאמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

אורלי פישמן אורן, עו"ד
משנה ליועצת המשפטית

היועצת המשפטית

מפקדת
אג"ם
א"י:
תאריך
28/05/2026
6388772

צפון
ענף עורף
/ פיקוד
לועזי

חנדון: חו"ד בטחונות לקביעת סד"ע לחמשד מיגון הצפון

1. בתום מערכת "חיצי צפון" ומערכת "חיצי הבשן" חל שינוי משמעותי לטוב במציאות הביטחונית בשתי החזיתות.
2. בחזית הלבנון – חזבאללה חזר להילחם בעוצמה עם פרוץ "שאגת הארי" וממשיך בהפעלת כוח כנגד המרחב האזרחי בקו העימות.
3. בחזית הסורית – חוסר היציבות המשטרית והיקף כוחות חמושים מהווה איום אפשרי לביצוע של פיגועים כנגד כוחות צה"ל ברצועת האבטחה ואו בסמוך לגבול.
4. משכך בהסתכלות על הצורך לתת מענה מיגוני נוכח האיומים הקיימים והפוטנציאלים, שתי החזיתות מהוות סיכון, ועל כן נדרש לתת מענה לשניהם.
5. למרות האמור לעיל ובהינתן הצורך לתעדף בין המשד מיגון הצפון במרחב 0-9 ק"מ או העתקת המאמץ לגזרת הגולן לקו 0-5 ק"מ מגבול סוריה – המלצת פיקוד הצפון הינה המשד התוכנית בחזית לבנון – (0-9 ק"מ).
6. המלצתנו זו מבוססת על הסבירות והיקף איומי התמי"ר והכטבמ"ים היכלת במתן התרעה, הגני"א, היקף הישובים התושבים צפיפותם. וההשפעה על רצ"ת האזרחית במרחב.
6. בברכה.

תא"ל במיל אלון פרידמן
מ" מרכז העורף הפיקודי